

II. NÁPĚV LIDOVÝCH PÍSNÍ.

Zbaviti nápěvky mluvy úkolu dorozumívacího jest, vydati je jako v plen všem možným vlivům, které na nich brousí,* je buď ve shodě neb neshodě zohýbají, jistě je ale ujednocují.

Nápěvek mluvy zbaven dozoru nad věrností své barvy — porozumění slova — rychle ukazuje svou nápěvnou zvláštnost.

Chtít se jen zpěvné duši zpívat, a již se všechny tony nápěvku spořádají akustickým vlivem, povyšujíce v mysli jeden neb i více tonů za zmocněné, svorně je podpírajíce nebo podlamujícíce. Vytvořuje se tu zpěv po svém objemu výškovém, dostává psychologickou zář toniny a její modulace. Mluvíme tu o zvláštní našich písní modulaci — »modulaci moravské«.

Zpěvu v navykání, ustalování, intervallů přispívají průvodové hudební nástroje, jež samy o sobě půjčují mu mnohého příručného motivu; ve sdružení, (harmonickým vlivem), donucují průvodové hudební nástroje nápěvku sklonům zvláštním. Lidoví hudci jscu jako vrchní censoři zpěvu — oni mnohdy líčí jej na píseň, na kteréž zůstává často jen nádech mluvy — jejího původu. To dokazuje podobnost nápěvků písní s nápěvky mluvy. —

Tyto poslední dávají obzvláště svůj příznak lašským písním.

Víme již z nápěvků mluvy, že se zachvějí, když stín přes duši přeletí. Vyspělejšími tvary zpěvu »malují se« i hory. To jsou aesthetické vlivy.

Příznačný lašský nápěvek mluvy jest ve zpěvu i písní.

Mnohdy na mluveném nápěvku namanou se příznaky takové, že se nám zalíbí: jen si jich povšimnouti.

A naopak od leckterých »dorozumívacích« nápěvků v moderních operách odskočí všechna záliba. Krásná mluva — nudná hudba.

* lidový výraz pro laditi.